

Д-р Аарати Прасад: “Сексът вече не е нужен, за да се възпроизвеждаме”

Вера Гоцева

<http://www.sofiasciencefestival.bg>

<http://www.aarathiprasad.com/>

Д-р Прасад, Вие сте биолог и писател – това е необичайна комбинация, която предоставя идеални условия за написването на научен бестселър. Бихте ли ни разказали малко повече за това, какво стои зад заглавието “Като девица: как науката променя правилата за секса?”

Чрез тази книга исках да проуча биологично как нещо, което приемаме за даденост, а именно, че мъж плюс жена е равно на бебе, може да бъде по-скоро изключение, отколкото правило за доста от животинските видове. За мен бе също интересно да проуча начина, по който жените са били, и все още са на някои места, определяни единствено чрез тяхната

роля в репродукцията. Ако разгледаме именно този аспект ще видим, че в историята на много култури и религии ролята на мъжа се дефинира като по-важна, заради продължаването на рода. И интересното е, че същите тези култури генерират огромен брой митове и легенди за девизи, които стават майки самостоятелно без мъже. Книгата ми е поглед към историята и бъдещето на идеята, че съществуват алтернативи на това, което считаме за нормално, когато става въпрос за репродукция.

Как бъдещето на човешката репродукция, което описвате в книгата си, ще промени представата ни за семейство?

Знаете, че от години учените търсим изход от проблема с безплодието. Има много семейства, в които партньорите опитват години наред чрез секс, а после и чрез алтернативни методи за репродукция. Мисля, че хората, които искат да използват мощни репродуктивни технологии в бъдещето, ще имат повече възможности за това. Част от технологиите, които се появяват в момента имат потенциал да създават семейства, които никога не са съществували преди. Учените се опитваме да разберем как се развиват яйцеклетките и сперматозоидите, така че да можем да си обясним по-добре какво се е обърква при хората, които са безплодни тъй като те имат необичайни гамети(яйцеклетка и сперматозоид). Стволовите клетки са онези в на-

шето тяло, които могат да заместят почти всеки друг вид клетки. Докато, да речем, клетки от кожата, обикновено не могат да излязат от кожната си природа и функция, то стволовите клетки могат да се превърнат в кожни или дори в яйцеклетка или сперматозоид. Направихме този експеримент с мишки и го доказахме. Знаете, че мъжкият индивид произвежда X и Y хромозоми и по този начин е възможно да се генерират от мъжки стволови клетки от костен мозък и двете клетки. От женски стволови клетки от костен мозък могат да бъдат генерирани само яйцеклетки. Представете си, че мъжът има сперматозоиди, които не се движат правилно и не могат да оплодят яй-

цеклетките на неговата партньорка, или пък си помислете за някои аномалии при спермата, свързани с аномалии на хромозомите. И при двата случая може да използваме опита със стволови клетки от костен мозък, за да създадем нови сперматозоиди, които не са дефектни и едновременно с това съдържат същото ДНК, давайки шанс за здраво дете. Част от възможностите на тази технология не са съществували никога до сега в човешката история и могат да променят начина, по който възприемаме семейството. Само си помислете, че способността да произвеждат сперматозоиди вече не е само запазена територия на мъжете, че производство на яйцеклетки вече не е запазе-

на територия на жените и че имаме изкуствено създадена матка. Всичко това би означавало, че както жените, така и мъжете биха могли да износят дете независимо от тялото си. От тук следват провокативните въпроси за това какво всъщност е да си родител, може ли бащата да бъде майка и майката - баща, до колко има значение това и не е ли най-важно едно дете да бъде отгледано с любов?

Смятате ли, че обществото е готово да приеме толкова прогресивна идея?

По някакъв начин сексът е вече ненужен за човешката репродукция - поне от XV век е имало опити за изкуствено осеменяване, помислете и за ин витро оплождането от 1978г насам, при което зачеването не се случва в тялото, а в лаборатория, или помислете за жените, които използват донори на сперма, за да забременеят. Имаше една жена, на която попаднах по време на изследването, която използва дарени яйцеклетки и сперма, тъй като не беше омъжена. Понеже беше практикуваща християнка, тя не вярваше в секса извън брака. За нея, да забременее, без да прави секс, бе възможно най-приемливия вариант. Както и да е, наистина не съм си представяла бъдеще без секс, а такова което предоставя повече възможности. Нуждата от подобно нещо възниква, поради все по-късната възраст, на която жените (и мъжете) решават да имат първото си дете. А това от своя страна е свързано с това кол-

ко дълго жените градят кариера. Със сигурност не желаем нашите дъщери да получават по-малко образование, както е било преди и със сигурност не можем да продължаваме по същия начин - в почти всяка професия има само няколко, ако изобщо има, жени на високи постове. Тези, които имат кариера, трябва да посветят 20-те - 30-те си години на работата, но това са и най-плодородните им години. Идеалното решение на това е комбинация от социални промени и биологични такива. Не трябва да пренебрегваме и факта, че мъжкото безплодие е във възход и въпреки че мъжете могат да имат деца и в по-късна възраст, здравето на тези деца може да бъде засегнато. Нови изследвания показват, че все повече спонтанни аборти се случват, когато мъжът е над 35 години без значение каква е възрастта на жената. И пак казвам - решенията на проблемите трябва да произлязат от социални намеси - като предоставяне на по-добра и по-евтина услуга за гледане на деца в страни като Обединеното кралство например, но също така може би имаме и нужда от повече възможности от това, което нашата

биология позволява. Помислете за това - в природата, всички животни, които сега се възпроизвеждат без секс, произхождат от предци, които някога са се нуждаели. Асистиранията репродукция не е за всеки, не всеки ще иска или ще има нужда от нея, но има много хора, които биха се възползвали.

Цялото интервю може да видите тук: <http://www.sofiasciencefestival.bg/>

Автор: Вера Гоцева
Снимки: www.aarathiprasad.com

Още за Фестивала на науката в София може да видите на официалния сайт.

<http://www.sofiasciencefestival.bg>

снимка: Вера Гоцева